

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Інститут державного управління

Кафедра місцевого самоврядування та регіонального розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Іщенко Н.М.

«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІНСЬКА ЛОГІКА

Спеціальність : 281 Публічне управління та адміністрування

Розробник

Штиршов О. М.

Верба С. М.

Завідувач кафедри місцевого

самоврядування та регіонального розвитку

Штиршов О. М.

Гарант освітньої програми

Штиршов О. М.

Директор Інституту

Ємельянов В. М.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

Начальник ННІПО

Норд Г. Л.

Миколаїв – 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни		
Найменування дисципліни	Управлінська логіка		
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»		
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Спеціалізація (якщо є)			
Освітня програма	«Адміністративний менеджмент»		
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)		
Статус дисципліни	Нормативна		
Курс навчання	3		
Навчальний рік	2021/2022		
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма	
	(5 семестр)	(7 триместр)	(8 триместр)
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 год.		3 кредити / 90 годин
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Лек. – 15 Сем. – 30	Лек. – 4	Сем. – 6
	С/р – 45	С/р – 80	
Відсоток аудиторного навантаження	50 %		11 %
Мова викладання	українська		
Форма проміжного контролю (якщо є)			
Форма підсумкового контролю	Іспит		

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів:

Реалізація освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю «Публічне адміністрування та управління» вимагає надання певного вагомого спектру знань та умінь, які сконцентровані у нормативній дисципліні.

Навчальна дисципліна «Управлінська логіка» є нормативною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» і передбачає вивчення теоретико-методичних основ логіки та логічного мислення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управлінська логіка» є формування фахової логічної культури сучасного управлінця. Це передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними формами, законами, правилами і прийомами мислення. Знання законів і правил мислення дає управлінцям можливість свідомо підходити до процесу мислення, сприяти підвищенню культури мислення в практичній діяльності і пізнанню логічних фактів та умовиводів. Управлінська логіка допомагає довести істинні судження і спростувати хибні. Вона вчить мислити правильно. Поняття «істина» і «логіка» взаємопов'язані, тому значення логіки для підготовки спеціалістів вищої кваліфікації неможливо переоцінити. Вивчення курсу управлінської логіки передбачає знайомство здобувачів вищої освіти з основними проблемами класичної і модальної логіки, а також деякими розділами логіки висловлювань. Знання цих розділів і законів логіки допоможе майбутнім управлінцям спростувати хибні висновки і умовиводи, з якими їм доведеться зіткнутися в професійній практиці, різного роду дискусіях і суперечках, а також різноманітного тлумачення законодавчих норм. Вивчення курсу спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти поваги до обраної професії публічного службовця, прагнення відстоювати закон і справедливість на основі конституції України та діючого законодавства; культури ділового спілкування, прийнятої у сучасному цивілізованому світі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- опанувати основні закони мислення та вміти їх застосовувати в сучасній управлінській діяльності;
- засвоїти форм мислення та правил оперування ними в сфері управління;
- формувати та розвивати вміння аналізувати логічну структуру міркувань, виявляти логічні помилки та парадокси;
- ознайомлення із основними розділами неklasичної логіки (логіка норм, часова, епістемічна логіка) та застосування цих знань в управлінській сфері та публічному управлінні зокрема;
- підвищення культури мислення майбутнього управлінця;
- розвиток вміння логічно й аргументовано доводити істинні або спростовувати хибні положення під час здійснення професійної діяльності управлінця;
- формування у студентів системи метакогнітивних умінь працювати з інформацією і бути джерелом її творення, взаємодіяти з носіями інформації у практичній діяльності;
- формування у студентів досвіду системного мислення;
- ознайомлення з технологіями критичного мислення; – застосування набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності.

Очікувані результати навчання:

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Шифр	Інтегральні компетентності
	Здатність розв'язувати складні задачі у сфері публічного управління та адміністрування або участь у проведенні соціологічних наукових досліджень, що характеризуються інноваційними підходами до проблем, які виникають у суспільстві.

Шифр	Загальні компетентності
ЗК 03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 04	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 05	Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та захисту інформації з різних джерел.
ЗК 10	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК12	Здатність працювати в команді.

Шифр	Фахові компетентності
ФК 02	Здатність синтезувати управлінські рішення у сфері публічного адміністрування в умовах повної та неповної інформації
ФК 04	Здатність до використання інструментів, методів і заходів професійного менеджменту у сфері публічного управління та адміністрування з урахуванням національного досвіду та досвіду країн ЄС.
ФК 05	Здатність до аналізування та оцінювання соціальних процесів, розгляду суспільних явищ в конкретних історичних умовах та здійснення професійної діяльності
ФК 06	Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
ФК 09	Вміння використовувати механізми інформаційних технологій електронного урядування в різних сферах публічного адміністрування.
ФК 10	Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування та застосовувати проектні технології.

Шифр	Програмні результати навчання
РН 07	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських та кадрових рішень.
РН 14	Орієнтуватися в методах аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
РН 18	Демонструвати навички обґрунтування власного твердження щодо дієвих способів, методів, публічного адміністрування в умовах неповної інформації на засадах академічної доброчесності.
РН 19	Реалізовувати лідерські якості, проявляти здатність діяти соціально-відповідально та громадсько-свідомо на робочому місці.
РН 21	Аналізувати події та процеси у соціальних спільнотах, вміння використовувати історичний досвід у вирішенні актуальних проблем розвитку публічних організацій.
РН 24	Готувати проекти управлінських рішень та ефективно їх впроваджувати.

3. Програма навчальної дисципліни
Денна та заочна форма:
III курс

№ п/п	Тема	Лекції		Практичні (семінарські)		Самостійна робота	
		ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Предмет і значення логіки як науки.	2	2	2	2	3	6
2.	Тема 2. Поняття та операції з ними.	2	2	2	2	3	6
3.	Тема 3. Судження як форма мислення.	2		2	2	3	6
4.	Тема 4. Логіка ділової комунікації.	2		2		3	6
5.	Тема 5. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силізм.	2		2		3	6
6.	Тема 6. Індуктивні умовиводи. Гіпотеза і аналогія.	2		2		3	6
7.	Тема 7. Імовірнісні умовиводи: індуктивні умовиводи та умовиводи за аналогією.	2		2		3	5
8.	Тема 8. Доведення та спростування як логічні основи теорії аргументації.	1		2		3	5
9.	Тема 9. Закони логіки.			2		3	5
10.	Тема 10. Основи теорії аргументації та еристики.			2		3	5
11.	Тема 11. Логіка наукового пізнання: гіпотеза, наукова теорія, загальна методика наукової творчості.			2		3	5
12.	Тема 12. Логічний аналіз діяльності та управління			2		3	5
13.	Тема 13. Логічний аналіз спілкування та конфлікту.			2		3	5
14.	Тема 14. Обґрунтування й доказ.			2		3	5
15.	Тема 15. Логічний аналіз спілкування, ділової комунікації герменевтика тексту та конфлікт інтерпретацій.			2		3	5
	Всього за курсом	15	4	30	6	45	80

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

III курс

Денна форма

№	Тема заняття / план
Управлінська логіка	
1	Тема 1. Предмет і значення логіки як науки. Логіка як властивість абстрактного мислення й наука. Форми мислення Предмет й структура науки логіки Значення логіки
2	Тема 2. Поняття та операції з ними. Поняття як форма мислення. Зміст та обсяг понять. Узагальнення й обмеження обсягу понять. Відношення між поняттями. Види понять. Визначення понять. Поділ понять. Операції з класами.
3	Тема 3. Судження як форма мислення. Загальна характеристика суджень, їх структура. Типологія суджень. Відношення між судженнями. Складні судження та їх види.
4	Тема 4. Логіка ділової комунікації. 1. Ділова комунікація: сутність, структура і функції. 2. Логічні аспекти зовнішньої і внутрішньої комунікації. 3. Ділова бесіда: комунікативні функції і логічні засоби їх реалізації.
5	Тема 5. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силлогізм. 1. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення. Види умовиводів. 2. Безпосередні умовиводи: 3. Простий категоричний силлогізм.
6	Тема 6. Індуктивні умовиводи. Гіпотеза і аналогія. 1. Загальна характеристика індуктивних умовиводів. 2. Повна індукція. 3. Неповна індукція, її види. 4. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків між явищами. 5. Гіпотеза і аналогія.
7	Тема 7. Імовірнісні умовиводи: індуктивні умовиводи та умовиводи за аналогією. 1. Індукція та її види. 2. Види індукції. 3. Методи наукової індукції.
8	Тема 8. Доведення та спростування як логічні основи теорії аргументації. 1. Аргументація як процес обґрунтування, її суб'єкти. 2. Структура доведення. 3. Способи доведення. 4. Спростування і його способи. 5. Правила та помилки щодо доведення і спростування.

III курс
Заочна форма

№	Тема заняття / план
Управлінська логіка	
1	Тема 1. Предмет і значення логіки як науки. Логіка як властивість абстрактного мислення й наука. Форми мислення Предмет й структура науки логіки Значення логіки
2	Тема 2. Поняття та операції з ними. Поняття як форма мислення. Зміст та обсяг понять. Узагальнення й обмеження обсягу понять. Відношення між поняттями. Види понять. Визначення понять. Поділ понять. Операції з класами.

4.2. План практичних (семінарських) занять

III курс

Денна форма

№	Тема заняття / план
Управлінська логіка	
1	Тема 1. Предмет і значення логіки як науки. Логіка як властивість абстрактного мислення й наука. Форми мислення Предмет й структура науки логіки Значення логіки
2	Тема 2. Поняття та операції з ними. Поняття як форма мислення. Зміст та обсяг понять. Узагальнення й обмеження обсягу понять. Відношення між поняттями. Види понять. Визначення понять. Поділ понять. Операції з класами.
3	Тема 3. Судження як форма мислення. Загальна характеристика суджень, їх структура. Типологія суджень. Відношення між судженнями. Складні судження та їх види.
4	Тема 4. Логіка ділової комунікації. 1. Ділова комунікація: сутність, структура і функції. 2. Логічні аспекти зовнішньої і внутрішньої комунікації. 3. Ділова бесіда: комунікативні функції і логічні засоби їх реалізації.
5	Тема 5. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силлогізм. 1. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення. Види умовиводів. 2. Безпосередні умовиводи: 3. Простий категоричний силлогізм.
6	Тема 6. Індуктивні умовиводи. Гіпотеза і аналогія. 1. Загальна характеристика індуктивних умовиводів. 2. Повна індукція. 3. Неповна індукція, її види. 4. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків між явищами. 5. Гіпотеза і аналогія.
7	Тема 7. Імовірнісні умовиводи: індуктивні умовиводи та умовиводи за аналогією. 4. Індукція та її види. 5. Види індукції. 6. Методи наукової індукції.
8	Тема 8. Доведення та спростування як логічні основи теорії аргументації. 1. Аргументація як процес обґрунтування, її суб'єкти. 2. Структура доведення. 3. Способи доведення. 4. Спростування і його способи. 5. Правила та помилки щодо доведення і спростування.
9	Тема 9. Закони логіки. 1. Загальна характеристика основних законів логіки. 2. Закони тотожності та суперечності. 3. Значення законів логіки для науки та практики.

10	<p>Тема 10. Основи теорії аргументації та еристики.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність аргументації. Логічна аргументація в доведенні і спростуванні. 2. Правила логічної аргументації. Логічні помилки в процесі доведення та спростування. 3. Еристика як мистецтво ведення суперечки. 4. Принципи і правила коректної суперечки.
11	<p>Тема 11. Логіка наукового пізнання: гіпотеза, наукова теорія, загальна методика наукової творчості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логічні форми, методи розвитку наукового знання. 2. Гіпотеза та її перевірка шляхом верифікації та фальсифікації. 3. Види, засоби побудови наукових теорій та загальна схема наукового дослідження. 4. Поняття наукового тексту та технологія роботи над ним.
12	<p>Тема 12. Логічний аналіз діяльності та управління.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логічний аналіз діяльності: теоретичні і практичні міркування. 2. Логічний аналіз управління та прийняття рішень. 3. Формула знання суб'єкту управління. 4. Логічні методи оптимізації управління.
13	<p>Тема 13. Логічний аналіз спілкування та конфлікту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спілкування як вид соціальної взаємодії. 2. Діалог, аргументація та критика. 3. Логічні аспекти комунікації та логічні засоби реалізації ділової бесіди. 4. Основні підходи та логічні принципи, вимоги, методи раціонального аналізу спору та конфліктів.
14	<p>Тема 14. Обґрунтування й доказ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логічне обґрунтування. 2. Доказ як інструмент аргументації. Переконливий доказ. 3. Види і різновиди доказів. Правила доказу.
15	<p>Тема 15. Логічний аналіз спілкування, ділової комунікації герменевтика тексту та конфлікт інтерпретацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна взаємодія, спілкування та діалог. 2. Будова, види аргументації та критики: порівняльна характеристика. 3. Логічні аспекти комунікації та логічні засоби реалізації ділової бесіди. 4. Герменевтика тексту та конфлікт інтерпретацій.

III курс Заочна форма

№	Тема заняття / план
Управлінська логіка	
1	<p>Тема 1. Предмет і значення логіки як науки.</p> <p>Логіка як властивість абстрактного мислення й наука. Форми мислення Предмет й структура науки логіки Значення логіки</p>
2	<p>Тема 2. Поняття та операції з ними.</p> <p>Поняття як форма мислення. Зміст та обсяг понять. Узагальнення й обмеження обсягу понять. Відношення між поняттями. Види понять. Визначення понять. Поділ понять. Операції з класами.</p>
3	<p>Тема 3. Судження як форма мислення.</p> <p>Загальна характеристика суджень, їх структура. Типологія суджень. Відношення між судженнями.</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

III курс

Денна та заочна форма:

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Відповідь на семінарському занятті – це активна участь у обговоренні всіх питань, що виносяться на семінар, підкріплення доповіді цитатами та посиланнями на літературу. Вільне володіння матеріалом доповіді, що дозволяє задавати та відповідати на питання по темі.

Творчо-пошукова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певної наведеної тематики, що здійснюється поза навчальним процесом та є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки і професійного виховання здобувачів вищої освіти, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності інноваційні ідеї та проекти.

Доповідь – це один із видів монологічного мовлення: публічне, розгорнуте, офіційне повідомлення з певного питання, засноване на залученні документальних даних. Вміст доповіді — це представлена інформація, що відображає суть питання або дослідження щодо даної ситуації.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (ДОПОВІДЬ)

(робота має бути на 5-10 сторінок, шрифт – Times New Roman, 14 розмір, 1,5 – інтервал)

1. Формальна і неформальна логіка. Основні етапи розвитку логіки.
2. Мислення – предмет логіки
3. Поняття критичного мислення у контексті пізнавальних процесів.
4. Поняття: види понять і операції з ними.
5. Основні стратегії мислення. Складові критичного мислення
6. Судження як форма мислення. Основні види суджень та відношення між ними.
7. Поняття системних змін.
8. Умовиводи. Їх види та логічна структура.
9. Системні зміни.
10. Техніки цільового фіксування.
11. Закони логіки. Системні зміни.
12. Техніки функціонального фіксування.
13. Логічні основи теорії аргументації.
14. Системні зміни.
15. Техніки мотиваційного фіксування.
16. Критичне мислення як логічна рефлексія.
17. Суперечка, її види та форми.
18. Мислення в умовах невизначеності.
19. Техніки паралельного мислення.
20. Мислення в умовах невизначеності.
21. Техніки креативного пошуку.

ТЕМИ ТВОРЧО-ПОШУКОВИХ РОБІТ

1. Побудуйте схематичний малюнок на тему «Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини» та розкрийте кожний елемент цього малюнку.
2. Розкрийте значення логіки для управлінців. Відповідь обґрунтуйте.
3. Надайте власне міркування про рівні і форми відображення дійсності. Відповідь обґрунтуйте.
4. Сформулюйте власне розуміння характеристик та форм мислення. Відповідь обґрунтуйте.
5. Особливості абстрактного мислення. Розкрийте важливі на ваш погляд аспекти. Відповідь обґрунтуйте.
6. Міркування та його структура. Що для вас є найважливішим у цьому процесі. Відповідь обґрунтуйте.
7. Яка роль таких категорій як істинність і формальна правильність міркування. Відповідь обґрунтуйте.
8. Види логічних помилок: софізми, паралогізми. В чому їх потреба для управління? Відповідь обґрунтуйте.
9. Логічні парадокси як елемент нестандартного мислення. Розкрийте переваги та недоліки.
10. Історичний характер логіки. В чому її потреба для сучасного управління?
11. Розвиток логічних знань в Стародавній Індії.
12. Розвиток логіки в Давній Греції.
13. В чому на вашу думку полягають особливості схоластичної логіки.
14. Як досягнення у Розвиткові логіки у Новий час.
15. В чому полягають новаторські ідеї логіки Ф. Бекона. Відповідь обґрунтуйте.
16. Розкрийте перспективи розвитку логіки в Україні.
17. Сучасна логіка: етапи та особливості предмету дослідження.
18. Загальна характеристика судження. Судження та речення. Яка роль суджень в управлінській діяльності.
19. Логічні основи переконання. Яке їх значення в сучасному управлінні. Відповідь обґрунтуйте.
20. Основні формально-логічні закони.
21. Надайте ваше бачення поняття знака та виду знаків.
22. Семіотика. Елементи семіотичного аналізу мови та їх значення в професійній діяльності управлінця. Відповідь обґрунтуйте.
23. Загальна характеристика поняття, його структура і види.
24. Логічні операції над поняттями.
25. Операція визначення поняття (правила та можливі помилки).
26. Логічні основи переконання. Яке їх значення в сучасному управлінні. Відповідь обґрунтуйте.
27. Логічний квадрат (типи відношень між судженнями). В чому на Ваш погляд користь для сучасного управлінця.
28. Поняття складного судження.
29. Логічні сполучники та логічні операції.
30. Загальна характеристика умовиводу.
31. Сутність «дедуктивного методу» Шерлока Холмса.
32. Роль індуктивних міркувань у науковому пізнанні.
33. Логіка і мистецтво полеміки.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорні конспекти лекцій;
- методичні матеріали до виконання самостійної та індивідуальної роботи;
- законодавчі та методичні матеріали;
- підручники і навчальні посібники.

5. Підсумковий контроль
III курс
Денна / Заочна форма
Питання до іспиту з навчальної дисципліни
«Управлінська логіка»

1. Логіка як наука про форми та закони мислення.
2. Індуктивний умовивід і його структура. Види індукції.
3. Основні історичні етапи розвитку логічних знань.
4. Види індуктивних умовиводів. Помилки в індуктивних умовиводах.
5. Значення вивчення логіки для юридичної діяльності.
6. Повна індукція.
7. Поняття як форма мислення. Етапи утворення понять.
8. Неповна індукція та її види.
9. Структура поняття. Види понять.
10. Наукова індукція та методи встановлення причинного зв'язку.
11. Порівнянні та непорівнянні поняття. Типи відношень між сумісними та несумісними поняттями.
12. Умовивід за аналогією: його структура та види.
13. Основні характеристики поняття: обсяг і зміст. Закон оберненого відношення між обсягом та змістом поняття.
14. Види умовиводів за аналогією.
15. Операції над поняттями: додавання, множення і віднімання (заперечення) понять.
16. Значення аналогії у правовому процесі.
17. Обмеження та узагальнення понять як логічна операція.
18. Логічний аналіз запитань і відповідей.
19. Визначення понять як логічна операція. Види визначення. Правила визначення понять.
20. Види запитань.
21. Поділ понять як логічна операція. Структура поділу. Правила поділу понять. Види поділу.
22. Семіотика як наука про знаки.
23. Види відповідей.
24. Класифікація як вид поділу. Види класифікації.
25. Логіка запитань-відповідей та юридична практика.
26. Судження. Структура простого судження. Судження і речення.
27. Аргументація, її структура та суб'єкти.
28. Судження як форма мислення. Види суджень.
29. Логічні правила доведення і спростування.
30. Поділ простих атрибутивних суджень за якістю та кількістю. Типологія простих суджень: загально-ствердні (А), загально-заперечні (Е), частково-ствердні (І), частково-заперечні (О). Види співвідношення термінів у простих судженнях.
31. Доведення та його структура. Логічні правила доведення. Види доведення.
32. Розподіленість термінів у загально-ствердних, загально-заперечних, частково-ствердних і частково-заперечних судженнях.
33. Спростування як логічна операція. Види спростування.
34. Співвідношення між простими судженнями типів А, І, Е, О. Логічний квадрат.
35. Стратегія та тактика доведення та спростування.
36. Модальні судження та їх види.
37. Логічні помилки, які виникають при порушенні правил доведення та спростування (паралогізми і софізми).

38. Види складних суджень. Умови істинності складних суджень.
39. Види суперечок та їх сутність.
40. Логічні та граматичні сполучники (кон'юнкція, диз'юнкція (строга і нестрога), імплікація, еквіваленція, логічне заперечення). Логічні сполучники та таблиці істинності.
41. З логіки наукового дослідження: Поняття про теорію.
42. Основні формально-логічні закони.
43. Метод таблиць істинності.
44. Загальна характеристика умовиводу як форми мислення. Види умовиводів.
45. Гіпотеза, її структура та види.
46. Безпосередні умовиводи.
47. Види гіпотез.
48. Посередковані (дедуктивні, індуктивні, традитивні) умовиводи.
49. Роль гіпотези в науковому пізнанні.
50. Дедуктивний умовивід та його особливості. Види дедуктивних умовиводів.
51. Версія та ступені її розвитку.
52. Дедуктивні умовиводи зі складними судженнями. Розділові, умовні умовиводи та їх види.
53. Логічні закони та їх роль у процесі пізнання.
54. Умовивід за аналогією: його структура та особливості.
55. Значення логіки для професійної діяльності юриста.
56. Значення аналогії у правовому процесі.
57. Зв'язок дедукції та індукції.
58. Аргументація, її структура та суб'єкти.
59. Логічний квадрат та його значення.
60. Правила аргументації.
61. Логіка як наука, основні етапи її розвитку.
62. Види доведення.
63. Методи підтвердження тези.
64. Генетичне доведення.
65. Види суперечок та їх сутність.
66. Діалектична логіка як логіка наукового досягнення.
67. Закони діалектичної логіки.
68. Закон єдності та боротьби протилежностей.
69. Закон заперечення заперечення.
70. Закон переходу кількості в якість.
71. Соціальні норми та їх логічне обґрунтування.
72. Запитання та його види.
73. Правильність та істинність міркувань.
74. Поняття силогізму.
75. Структура силогізму.
76. Аксиоми силогізму.
77. Фігури і модуси категоричного силогізму.
78. Складні силогізми.
79. Скорочені силогізми.
80. Складно-скорочені силогізми.
81. Силогізм зі складними і простими засновками (розділово-категоричний, умовно-категоричний, умовно-розділовий).
82. Логіка висловлювань.
83. Закон тотожності.
84. Закон суперечності.
85. Закон виключного третього.

**Приклад білету до іспиту III та V курсу денної та заочної форми
(20 балів x 2 питання = 40 балів)**

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань: 28 – Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Навчальна дисципліна – **УПРАВЛІНСЬКА ЛОГІКА**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ

1. Гіпотеза, її структура та види.
2. Повна індукція.

*Затверджено на засіданні кафедри місцевого самоврядування та регіонального розвитку
Протокол №2 від «31» серпня 2021 року*

Завідувач кафедри, доцент
Упорядник, доцент кафедри

Штиршов О.М.
Штиршов О.М.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання творчо-пошукової роботи; виконання самостійної роботи (доповіді); усні відповіді на семінарських заняттях; Іспит.

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, надання відповідей на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль з дисципліни «Управлінська логіка» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в семестрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання для денної форми (III курс):

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Опитування на сем. заняттях	2	15	30
Виконання самостійної роботи (доповідь)	15	1	15
Виконання творчо-пошукової роботи	15	1	15
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього			100

Оцінювання для заочної форми (III курс – 8 триместр):

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Опитування на сем. заняттях	10	3	30
Виконання самостійної роботи (доповідь)	15	1	15
Виконання творчо-пошукової роботи	15	1	15
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього			100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Опитування на семінарах включає в себе: опитування по будь-якому питанню, винесеному на семінарське заняття (за вибором викладача) відповідь на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповідей інших студентів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), вирішення ситуаційних завдань з необхідною аргументацією та посиланням на законодавство. Максимальна кількість балів може бути виставлена студентам, підготовленим до відповідей на усі питання теми. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння довіязати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови.

Доповнення здійснюється студентом по темі семінару після основної відповіді по питанню винесеному на семінарське заняття. Метою доповнення є більш повне розкриття питання, винесеного на семінарське заняття, або висвітлення різноманітних наукових, практичних, правозастосовних аспектів даного питання

Вирішення практичних завдань здійснюється в вигляді розв'язанні задачі по темі семінару, які надані викладачем студентам на попередньому семінарі. Студент самостійно, опрацьовуючи вдома матеріал до семінару, вирішує задачу з належним аргументування та посилання на відповідні норми законодавства. На семінарі студент усно доповідає вирішення задачі. При не повній відповіді або невірній, в розв'язанні задачі допомагають інші студенти з відповідним оцінюванням їх відповідей або участі в обговоренні.

Наукова доповідь готується з обов'язковим розглядом дискусійного в науці питання з викладенням власної точки зору на дану проблему, яка підтверджується належними аргументами. Теми доповідей студенти обирають самостійно. Головна умова – це новизна та проблематика. Обсяг доповіді не повинен перевищувати 10 сторінок. Доповідь висвітлюється перед аудиторією 5 хвилин. Студент повинен відповідати на запитання.

Денна форма

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали за опитування на семінарських заняттях (2 бали x 15 занять = 30 балів)			
Критерії оцінювання		2 бали	
студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу;		2	
студент у цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;		1	
студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.		0	
2. Самостійна робота (доповідь)			
Критерії оцінювання		15 балів	
робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі		15	
робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій		11-14	
робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена		7-10	
робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій		3-6	
робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій		0-2	
3. Творчо-пошукова робота			
Критерії оцінювання		15 балів	
робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі		15	
робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій		11-14	
робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена		7-10	

робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-6
робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
4. Іспит з дисципліни (20 балів x 2 питання)	
Критерії оцінювання	
Іспит з дисципліни містить питання згідно навчальної програми. Студент відповідає на два питання.	40 балів

**III курс
Заочна форма**

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали за опитування на семінарських заняттях (10 балів x 3 заняття = 30 балів)			
Критерії оцінювання		10 балів	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. 	10	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. 	8-9	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. 	5-7	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. 	2-4	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. 	0-1	
2. Самостійна робота (доповідь)			
Критерії оцінювання		15 балів	
	робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у	15	

повному обсязі	
робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	11-14
робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	7-10
робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-6
робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
3. Творчо-пошукова робота	
Критерії оцінювання	15 балів
робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	15
робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	11-14
робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	7-10
робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-6
робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
4. Іспит з дисципліни (20 балів x 2 питання)	
Критерії оцінювання	
Іспит з дисципліни містить питання згідно навчальної програми. Студент відповідає на два питання.	40 балів

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Арутюнов В. Х., Кирик Д. П., Мішин В. М. Логіка: навчальний посібник для економістів. — 3-тє вид., без змін. — К.: КНЕУ, 2008. — 144с.
2. Арутюнов В. Х., Кирик Д. П., Мішин В. М. Логіка: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2002.
3. Варій М.Й. Загальна психологія: Навч. посібник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. - Львів: Край, 2005.
4. Гладунський В. Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей // Навчальний посібник. — Львів: Афіша, 2002. — 359 с.
5. Гасяк О.С. Формальна логіка. Розв'язкові процедури, алгоритми, словник – довідник основних термінів і понять: Навчальний посібник. — Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013.— Чернівці: ЧНУ, 2013. — 474 с
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. М.
7. Дичківська. — К. : Академвидав, 2004. — 352 с.
8. 5. Жеребкін В. Є. Логіка: Підручник. 10-те вид., стер. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. — 255с.
9. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник / В.Є. Жеребкін. — 8-ме видання, стереотипне. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2015. — 255 с.
10. Жоль К. К. Вступ до сучасної логіки. — К.: Либідь, 2002. — 152 с.
11. Загальна психологія : Підручн. для студ. вищ. навч. закладів / За заг. ред. акад. С.Д. Максименка. - К.: Форум, 2000.
12. Карамішева Н.В. Логіка. Пізнання. Евристика: Посібник для студентів та аспірантів. — Львів: Астролябія, 2002 — 352с.
13. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 536 с.
14. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. — К.: Центр навчальної літератури, 2018. — 344 с
15. Конверський А.Є. Логіка: підручник. — 2-ге вид., виправлене / А.Є. Конверський. — К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. — 391 с.
16. Конверський, А.Є. Сучасна логіка: підручник. Ч.1: Класична логіка / А.Є. Конверський. — К.: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2016. — 190 с.
17. Корінько Л.М. Роль критичного мислення у формуванні учнівських компетенцій. - Харків. : Вид. група "Основа", 2010. - 95 с. 11. Луценко Е. Л. Адаптація теста критического мышления Л. Старки / Е. Л. Луценко // Вісник Харк. нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Серія: Психологія. — 2014. — № 1110. — С. 65
18. Логіка для правознавців : навч. посіб. / [О.О. Бандура, О.І. Гвоздік, В.М. Кравець та ін.]. - Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. - 144 с.
19. Павлов В.І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях : Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 408 с.
20. Шепетяк О.М. Логіка. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Олег Шепетяк. — Київ: Фенікс, 2015. —256 с.
21. Штиршов О.М. «Логіка» Навчально-методичний посібник / О.М. Штиршов. — Миколаїв: Вид-во, Ємельянова Т.В., 2020. — 59 с.